

Par aptauju rezultātiem

Pārbaudes lietas ietvaros, tiesībsargs secināja, ka ne no viena Noteikumu Nr.539 izstrādes dokumenta nav konstatējams, ka mototrašu tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju viedoklis ir ticis vērtīts, zinot, ka šis tiesiskais regulējums tiešā veidā skar šos cilvēkus.

Šī iemesla dēļ Tiesībsarga birojs 2016. gada aprīlī un maijā veica Kandavas kartodroma un Biķernieku kompleksās sporta bāzes tuvumā (Rīgas Mežciema rajons) dzīvojošo iedzīvotāju aptauju¹. Aptaujas mērķis bija noskaidrot šo mototrašu tuvumā dzīvojošo iedzīvotāju viedokli par mototrašu un to radītā trokšņa ietekmi uz veselību, dzīves kvalitāti un labsajūtu, lai pirmšķietami gūtu priekšstatu par mototrašu trokšņa ietekmes sociālo novērtējumu. Cita starp, tiesībsarga skatījumā, iedzīvotāju viedokļa noskaidrošana konkrētajā gadījumā ir taisnīgs un labai pārvaldībai atbilstošs pasākums, ņemot vērā, ka atšķirībā no iedzīvotājiem motosportu pārstāvošajām sabiedriskās organizācijas un attiecīgie komersanti, kuru intereses arī tiešā veidā skar Noteikumi Nr.539, varēja paust savu viedokli visā Noteikumu Nr.539 izstrādes procesā.

Aptaujā uzdotie jautājumi par trokšņa ietekmes novērtējumu uz veselību, dzīves kvalitāti un labsajūtu tika uzdoti, ņemot vērā gan Eiropas Savienībā, gan Latvijā paredzētā trokšņa tiesiskā regulējuma mērķi - novērst vai mazināt piesārņojumu cilvēku veselībai, īpašumam un videi nodarīto kaitējumu, novērst kaitējuma radītās sekas, kā arī novērst vai samazināt vides trokšņa iedarbību uz cilvēkiem².

Tiesībsargs izsaka pateicību veikalam “Maxima” un VAS “Latvijas Pasts” par sadarbību aptaujas anketu izplatīšanā un savākšanā.

---

¹ Šīs apdzīvotās vietas tika izvēlētas, ņemot vērā Vides aizsardzības un reģionālas attīstības sniegto informāciju, ka Noteikumu Nr.539 attieksies tikai uz Kandavas kartodromu un Biķernieku mototrasi.

² Sk. likuma “Par piesārņojumu” 2. panta 7. punktu, <http://likumi.lv/doc.php?id=6075>

1. *Kandavas iedzīvotāju aptauja*

Aptaujāti tika Kandavas kartodroma tiešā tuvumā dzīvojošie cilvēki³, ņemot vērā, ka šos iedzīvotājus visvairāk tiešā veidā skar kartodroma darbība, t.sk. troksnis. Kandavā tika izdalītas 113 aptaujas anketas, no kurām tika aizpildītas 57.

Trokšņu ietekme uz veselību

No aizpildītajām anketām, 14 gadījumos, respondentu atbildēja, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj ietekmi uz cilvēku veselību. Savukārt 43 aptaujātie norādīja, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību.

Respondenti, kuri apgalvoja, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību, vērtējot ietekmes nozīmīgumu, 5 gadījumos norādīja, ka ietekme nav nozīmīga, drīzāk ir labsajūtas traucējumi.

Savukārt 9 gadījumos aptaujātie uzskatīja, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj lielu iespaidu uz veselību (ir nepieciešama ārsta palīdzība vai medikamentu lietošana). Proti, 64 % no aptaujātajiem, kuri atzinuši veselības problēmu esamību sakarā ar Kandavas kartodroma radītajiem trokšņiem, atzinuši, ka attiecīgais troksnis atstāj negatīvu ietekmi uz veselību, ko ir apstiprinājis ārsts ar konstatētu noteiktu saslimšanu. 36 % aptaujāto to uzskata tikai par tādu veselības traucējumu, kas drīzāk izpaužas kā labsajūtas traucējums.

Trokšņu ietekme uz labsajūtu

Vērtējot, vai Kandavas kartodroma radītie trokšņi ietekmē cilvēku labsajūtu, aptaujas rezultāti rāda sekojošo.

Gandrīz visiem aptaujātajiem⁴, kas ir pauduši viedokli, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību, tie nerada arī labsajūtas traucējumus.

Savukārt visi respondenti (14 aptaujātie), kuri apgalvoja, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību, viennozīmīgi atzina, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi rada arī labsajūtas traucējumus.

Vērtējot, kā Kandavas kartodroma radītie trokšņi ietekmē cilvēku labsajūtu, aptaujātie, kas uzskata, ka labsajūta tiek ietekmēta (14 aptaujātie), atzīst, ka

- 4 gadījumos tas izpaužas kā bezmiegs;
- 7 gadījumos tas izpaužas kā saraustīts miegs;
- 7 gadījumos tas izpaužas kā galvassāpes;
- 11 gadījumos tas izpaužas kā koncentrācijas trūkums;
- 8 gadījumos respondenti atzīst, ka labsajūtas ietekme izpaužas kā veselības pasliktināšanās.
- Aptaujā ir atsevišķi norādīts, ka labsajūtas ietekme izpaužas arī kā darba spēju zudums, kā nepatīkamas sajūtas, kā nepamatota agresivitāte.

Vairumā gadījumu aptaujātie atzīt, ka Kandavas kartodroma radīto trokšņu labsajūtas ietekme izpaužas kā: koncentrācijas trūkums (78 %), veselības pasliktināšanās (57 %), galvassāpes (50 %), saraustīts miegs (50 %), bezmiegs (29 %) un citi - darba spēju zudums, nepatīkamas sajūtas, nepamatota agresivitāte (7 %).

³ Teritorijā, ko ieskauj Zemītes, Jelgavas, Meža, Priežu un Daigones ielas. Šī teritorija raksturojas kā Individuālo dzīvojamo māju (savrupmāju, mazstāvu vai viensētu) apbūves teritorija, atrodas tieši līdās kartodromam.

⁴ T.i., 42 no 43 aptaujātajiem. 1 - nav paudis viedokli.

Aptauja rāda, ka labsajūtas izpausmes vienlaikus ir vairākas, kas attiecīgi labsajūtu ietekmē kā negatīvu emociju, sajūtu, izjūtu utt. kopums.

Trokšņu ietekme uz mājokli

Vērtējot, kādu ietekmi Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj uz aptaujāto mājokli, konstatējams sekojošais.

No aptaujātajiem, kas ir pauduši viedokli, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu (43 aptaujātie):

- 3 gadījumos norādīja, ka iekšelpā ilglaicīgi ir dzirdams troksnis;
- 9 gadījumos norādīja, ka ilglaicīgi ir dzirdams troksnis ēkas pagalmā⁵;
- 1 gadījumā norādīts, ka mājokli ietekmē smakas;
- 33 gadījumos sniegts vērtējums, ka mājoklis nekādi netiek ietekmēts⁶.

Lai arī gandrīz visi no aptaujātajiem, kas ir pauduši viedokli, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu, atzīst, ka nav ietekmes uz viņu mājoklim, tomēr atsevišķos gadījumos aptaujātie norāda uz kartodroma trokšņa ietekmi uz mājokli. Piemēram, no 43 aptaujātajiem 21 % ir norādījuši, ka ilglaicīgi ir dzirdams troksnis ēkas pagalmā⁷, 7 % ir norādījuši, ka troksnis ilglaicīgi ir dzirdams iekšelpā, 2 % atzina, ka mājokli ietekmē smakas.

Savukārt no aptaujātajiem, kas ir pauduši viedokli, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu (14 aptaujātie):

- 12 gadījumos norādīja, ka iekšelpā ilglaicīgi ir dzirdams troksnis;
- 14 gadījumos norādīja, ka ilglaicīgi ir dzirdams troksnis ēkas pagalmā;
- 9 gadījumos norādīja, ka jūtama logu vibrācija;
- 2 gadījumos norādīja, ka ir novērojama telpās esošu priekšmetu vibrācija;
- 14 gadījumos norādīts, ka mājokli ietekmē smakas.

Aptaujātajiem iedzīvotājiem, kas ir pauduši viedokli, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu, viennozīmīgi norāda, ka Kandavas kartodroma troksnis atstāj ietekmi uz viņu mājokli, turklāt vairākos veidos vienlaicīgi. Visi aptaujātie ir viennozīmīgi atzinuši, ka troksnis ir ilglaicīgi dzirdams pagalmā un jūtama smaka, kas rodas kartodroma darbības rezultātā. 86 % aptaujāto atzina, ka troksnis ilglaicīgi ir dzirdams iekšelpā; 64 % atzina, ka ir jūtama logu vibrācija; 14 % ir norādījuši, ka novērojama telpās esošu priekšmetu vibrācija.

Kopīgais abām personu grupām jautājumā, kas visvairāk atstāj ietekmi uz mājokli, ir ilglaicīgais troksnis ēkas pagalmā.

Atbildot uz jautājumu Kandavas kartodroma ietekmi uz kartodroma tuvumā esošā īpašuma vērtību, visi respondenti, kuri apgalvoja, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu (14 aptaujātie), viennozīmīgi atzina, ka Kandavas kartodroma darbības dēļ īpašuma vērtība tiek samazināta. Savukārt gandrīz visi pretēja viedokļa paudēji atzina, ka kartodroma tuvums tos neietekmē.

Par stingrākām prasībām kartodroma darbības ierobežošanai

Atbildot uz jautājumu, vai ir nepieciešamas noteikt stingrākas prasības kartodromā radītā trokšņa (kartodroma darbības) ierobežošanai, 14 aptaujātie apgalvoja (visi iedzīvotāji, kas

⁵ T. sk. tiem 3 aptaujātajiem, kuriem troksnis ilglaicīgi dzirdams iekšelpās.

⁶ 2 aptaujātie, kas pauduši viedokli, ka mājoklis nekādi netiek ietekmēts, vienlaikus ir norādījuši par ietekmi ilglaicīga trokšņa esamību iekšelpās un mājas pagalmā.

⁷ T. sk. tiem 3 aptaujātajiem, kuriem troksnis ilglaicīgi dzirdams iekšelpās.

aptaujā pauduši viedokli, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu), ka ir nepieciešami stingrāki pasākumi. Savukārt 39 aptaujātie, t.i., 68 % no aptaujātajiem uzskatīja, ka ierobežojumi nav nepieciešami.

Runājot par pasākumiem, kādi visefektīvāk, aptaujāto skatījumā, nodrošinātu veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību,

- 18 gadījumos, t.i., 31 % no visiem aptaujātajiem atzina, ka visefektīvāk veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību nodrošinātu *troksni izolējoša aizsargsiena apkārt kartodromam*:
  - o starp šiem aptaujātajiem 13 cilvēki (t.i., 22 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas atzina trokšņa ietekmi uz veselību un labsajūtu;
  - o 5 (t.i., 9 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas uzskata, ka troksnis neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu;
- 5 gadījumos, t.i., 9 % no visiem aptaujātajiem atzina, ka visefektīvāk veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību nodrošinātu *pieļaujamā trokšņa robežlielumu samazināšana*:
  - o starp šiem aptaujātajiem 3 (t.i., 5 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas atzina trokšņa ietekmi uz veselību un labsajūtu;
  - o 2 (t.i., 3,5 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas uzskata, ka troksnis neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu;
- 15 gadījumos, t.i., 26 % no visiem aptaujātajiem atzina, ka visefektīvāk veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību nodrošinātu *kartodroma izmantošanas laika ierobežošana*:
  - o starp šiem aptaujātajiem 6 (t.i., 10,5 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas atzina trokšņa ietekmi uz veselību un labsajūtu;
  - o 9 (t.i., 16 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas uzskata, ka troksnis neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu;
- 9 gadījumos, t.i., 16 % no visiem aptaujātajiem atzina, ka visefektīvāk veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību nodrošinātu *bargi sodi par trokšņa robežlielumu pārsniegšanu*.
- Aptaujā tika pausti arī atsevišķi viedokļi par pasākumiem, kas visefektīvāk nodrošinātu veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību, piemēram, ka “kartodroms ir jāslēdz”; “nekādi pasākumi nav jāievieš”, “visam jāpaliek, kā ir, tad Kandavā vismaz kaut kas notiek”.

No minētajiem rezultātiem secināms, ka ne tikai tie cilvēki, kuriem kartodroma troksnis atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu, bet arī tie, kas nelabvēlīgo ietekmi nesaskata, atzīst, ka noteikti pasākumi trokšņa ierobežošanai varētu būtu efektīvi, salīdzinot ar šī brīža situāciju.

Kā visefektīvākie pasākumi ir atzīts trokšņu sienas izbūve un kartodroma izmantošanas laika ierobežošana.

Zīmīgs ir fakts, ka viedokli par noteiktiem ierobežojumiem pauž arī tie respondenti, kam šobrīd troksnis neatstāj nekādu ietekmi uz veselību un labsajūtu. Tas liecina, ka tā nav tikai Kandavas kartodroma darbības “pretinieku” principiāla nostāja, bet arī objektīvi apsverams apstāklis, lemjot par vides sakārtošanu un dažādu interešu sabalansēšanu.

Sūdzības par kartodroma darbību

Atbildot uz jautājumu, vai par Kandavas kartodroma darbības rezultātā radīto troksni esat sūdzējušies valsts un pašvaldību iestādēs, 5 aptaujātie no visiem norādīja, ka ir sūdzējušies.

Visbiežāk sūdzības ir tikušas iesniegtas pašvaldībā un Veselības inspekcijā, atsevišķos gadījumos Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā, Veselības ministrijā. Visi 5 aptaujātie atzina, ka neviena no iestādēm nav sniegusi efektīvu palīdzību.

Vairums aptaujāto (39), kas nav sūdzējušies, atzinuši, ka sūdzēties nav bijusi nepieciešamība. 8 aptaujātie norādīja, ka nesūdzas, jo iestādes nespēja atrisināt problēmu. 8 aptaujātie atzina, ka nesūdzas, jo pastāv bailes no sekām, piemēram, vienā no anketām tika pausts viedoklis par anonīmu draudu izteikšanu.

Aptaujāto personu komentāri par kartodroma darbību

Aptaujas anketās ir pausti arī dažādi komentāri, kas iedalāmi divās grupās – viedokļos, kas neatbalsta Kandavas kartodroma darbību un viedokļos, kas atbalsta.

Daži no tiem, kas ir pret Kandavas kartodroma darbību:

- Ir pausta neticība, ka valdība, pieņemot normatīvos aktus par pieļaujamā trokšņa līmeņa palielināšanu, ieklausīsies Kandavas iedzīvotājos.
- “Kartodromā jāizliedz braukt lieljaudas transportlīdzekļiem (motocikli, u.c.), atļaujot braukt tikai kartingiem”.
- Nav pret sacensību rīkošanu, taču neatbalsta, ka tas tiek izmantots komerciāliem pasākumiem.
- Vairākās anketās norādīts, ka šādas trases vispār nav pieļaujamas blakus dzīvojamajām mājām.

Daži viedokļi, kas atbalsta Kandavas kartodroma darbību:

- “Lieliska vieta, kur jauniešiem mācīties braukt”.
- “Ilgu laiku dzīvojot Kandavā, nekad nav bijis diskomforta no kartodroma darbības”.
- “Kandavā vismaz kaut kas notiek, kartodromam darbojoties”.
- “Kartodromam ir jādarbojas”.
- “Būtu grēks neekspluatēt kartodromu, taču, atjaunojot to, vajadzēja izbūvēt trokšņu aizsargsienu vismaz pret Priežu ielu”.
- “Pretenziju nav, ja vien kartodroms nedarbojas pēc plkst. 20:00”.
- “Jezga ap kartodromu ir tikai dažu iedzīvotāju izraisīta; kartodromam jāļauj darboties, tā kā, ilglaicīgi dzīvojot, nav novērots, ka tā darbība ir negatīvi ietekmējusi cilvēkus”.
- “Kartodroma atjaunošana popularizētu Kandavu un piesaistītu vairāk cilvēkus apmeklēt to”.
- “Kartodroms dod papildu ienākumus pilsētai un sava veida reklāmu”.

Būtiskākie secinājumi

1) Aptaujāto iedzīvotāju viedokļi par Kandavas kartodroma radīto trokšņu ietekmi uz veselību un labsajūtu ir krasi pretēji. Iedzīvotāji dalās divās pretēju viedokļu “nometnēs”. Lielākā daļa, t.i., 3/4 jeb 75 % no aptaujātajiem Kandavas kartodroma tuvumā dzīvojošajiem cilvēkiem kartodroma darbību uzskata par nekaitīgu, proti, tā neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu. 25 % no aptaujātajiem ir pretējās domās. Visticamāk tie ir iedzīvotāji, kas dzīvo vistuvāk kartodromam, ar ko iespējams arī izskaidrojams, kāpēc šis viedoklis ir mazākumā. Jānorāda būtisks apstāklis - kartodromam blakus esošās Priežu ielas mājas no kartodroma žoga atrodas 13 soļu attālumā.

2) Lai arī gandrīz visi no aptaujātajiem, kas ir pauduši viedokli, ka Kandavas kartodroma radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu, tomēr atsevišķos gadījumos šie respondenti atzīst kartodroma trokšņa ietekmi uz mājokli. No šī var secināt, ka netieši kartodroma radītie trokšņi tomēr ietekmē arī daļu cilvēku, kas pirmšķietami uzskata, ka no Kandavas kartodroma trokšņa nav nekādas ietekmes.

3) Gan personas, kuriem kartodroma troksnis atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu, gan personas, kas nelabvēlīgo ietekmi nesaskata, atzīst, ka noteikti pasākumi trokšņa ierobežošanai varētu būtu efektīvi, salīdzinot ar šī brīža situāciju. Zīmīgi, ka viedokli par noteiktiem ierobežojumiem pauž arī tie respondenti, kam šobrīd troksnis neatstāj nekādu ietekmi uz veselību un labsajūtu. Tas liecina, ka tā nav tikai Kandavas kartodroma darbības “pretinieku” principiāla nostāja, bet arī objektīvi apsverams apstāklis, lemjot par vides sakārtošanu un dažādu interešu sabalansēšanu.

2. Mežciema (Rīgā) iedzīvotāju aptauja

Aptaujāti tika Rīgas Mežciema rajona iedzīvotāji, kuru mājas atrodas tieši pretī Biķernieku mototrasei⁸, ņemot vērā, ka šos iedzīvotājus visvairāk tieša veidā skar mototrases darbība, t.sk. troksnis. Mežciemā tika izdalītas 1526 aptaujas anketas, no kurām tika aizpildītas 658 (t.i., 43 % no visām aptaujas anketām).

Trokšņu ietekme uz veselību

No aizpildītajām anketām, 522 gadījumos (t.i., 79 % no aizpildītajām aptaujas anketām), aptaujātie atbildēja, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi atstāj ietekmi uz cilvēku veselību. Savukārt 136 aptaujātie (t.i., 21 % no aizpildītajām aptaujas anketām) norādīja, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību.

Respondenti, kuri apgalvoja, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību, vērtējot ietekmes nozīmīgumu, 182 gadījumos (35%) norādīja, ka ietekme nav nozīmīga, drīzāk ir labsajūtas traucējumi.

Savukārt 333 gadījumos (64%) respondenti uzskatīja, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi atstāj lielu iespaidu uz veselību (ir nepieciešama ārsta palīdzība vai medikamentu lietošana).

35 % jeb 117 personas no aptaujātajiem, kuri atzinuši veselības problēmu esamību sakarā ar Biķernieku mototrases radītajiem trokšņiem, norādījuši, ka attiecīgais troksnis atstāj negatīvu ietekmi uz veselību, ko ir apstiprinājis ārsts ar konstatētu noteiktu saslimšanu.

Trokšņu ietekme uz labsajūtu

Vērtējot, vai Biķernieku mototrases radītie trokšņi ietekmē cilvēku labsajūtu, aptaujas rezultāti rāda sekojošo.

No 136 aptaujātajiem, kas ir paiduši viedokli, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību, tomēr 22 (t.i., 16%) gadījumos tie rada labsajūtas traucējumus, no kuriem 5 gadījumos tas izpaužas kā bezmiegs, 5 gadījumos kā saraustīts miegs, 8 gadījumos kā galvassāpes, 8 gadījumos kā koncentrācijas trūkums, kā arī citi - bērnu nespēja iemigt trokšņa dēļ, uztraukums par trokšņa ietekmi uz zīdaiņu veselību un attīstību, diskomforts, nespēja pietiekami izvēdināt telpas piedūmojuma dēļ, klepus no piedūmojuma. Taču vairums⁴ no minētajiem respondentiem, t.i., 113 aptaujātie jeb 83% Biķernieku mototrases radītie trokšņi nerada labsajūtas traucējumus.

Savukārt visi aptaujātie (522 aptaujātie), kuri apgalvoja, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību, viennozīmīgi atzina, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi rada arī labsajūtas traucējumus.

Vērtējot, kā Biķernieku mototrases radītie trokšņi ietekmē cilvēku labsajūtu, aptaujātie, kas uzskata, ka labsajūta tiek ietekmēta (522 aptaujātie), atzīst, ka

- 238 gadījumos tas izpaužas kā bezmiegs;
- 238 gadījumos tas izpaužas kā saraustīts miegs;
- 293 gadījumos tas izpaužas kā galvassāpes;
- 233 gadījumos tas izpaužas kā koncentrācijas trūkums;
- 280 gadījumos aptaujātās personas atzīst, ka labsajūtas ietekme izpaužas kā veselības pasliktināšanās.

- Aptaujā ir atsevišķi norādīts, ka labsajūtas ietekme izpaužas arī kā neuroze, veģetatīvā distonija, nervozitāte, nogurums, dusmu lēkmes, nespēja atpūsties, nespēja mācīties,

⁸ Anketas tika izdalītas iedzīvotājiem, kas dzīvo Sergeja Eizenšteina, Gaiļezera un Druvienas ielās. Šī teritorija raksturojas, kā daudzstāvu dzīvojamās apbūves teritorija un atrodas pirmajā rindā, vistuvāk mototrasei.

agresivitāte, nemiers, uztraukums, sirds darbības traucējumi, asins spiediena paaugstināšanās, aizkaitinājums, nespēja pietiekami izvēdināt telpas sadūmojuma dēļ, nelabuma sajūta un klepus no piedūmojuma, atrašanās piedūmojumā, bērnu uzvedības traucējumi (nespēja iemigt, raudāšana, nemierīgums), dzirdes pasliktināšanās, garastāvokļa pasliktināšanās, stress, bailes, alerģijas.

Citiem vārdiem sakot, vairumā gadījumu aptaujātie atzīt, ka Biķernieku mototrases radīto trokšņu labsajūtas ietekme izpaužas kā: galvassāpes (56 %), veselības pasliktināšanās (54 %), saraustīts miegs un bezmiegs (46 %), koncentrācijas trūkums (45 %), u.c.

Aptauja rāda, ka labsajūtas izpausmes vienlaikus ir vairākas, kas attiecīgi labsajūtu ietekmē kā negatīvu emociju, sajūtu, izjūtu utt. kopums.

Trokšņu ietekme uz mājokli

Vērtējot, kādu ietekmi Biķernieku mototrases radītie trokšņi atstāj uz aptaujāto mājokli, konstatējams sekojošais.

No aptaujātajiem, kas ir pauduši viedokli, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu (136 aptaujātie):

- 25 gadījumos (18%) norādīja, ka iekštelpā ilglaicīgi ir dzirdams troksnis;
- 30 gadījumos (20%) norādīja, ka ilglaicīgi ir dzirdams troksnis ēkas pagalmā;
- 8 gadījumos (6%) norādīja, ka ir jūtama logu vibrācija;
- 2 gadījumos (1,5 %) sienu vibrācija;
- 1 gadījumā (0,7%) tika norādīts, ka ir jūtama priekšmetu vibrācija telpās;
- 19 gadījumos (14%) norādīts, ka mājokli ietekmē smakas;
- 94 gadījumos (69%) sniegts vērtējums, ka mājoklis nekādi netiek ietekmēts.

Aptauja rāda, ka šiem cilvēkiem ietekme uz mājokli izpaužas arī vienlaikus vairākos veidos.

Savukārt no aptaujātajiem, kas ir pauduši viedokli, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu (522 aptaujātie):

- 498 gadījumos norādīja, ka iekštelpā ilglaicīgi ir dzirdams troksnis;
- 364 gadījumos norādīja, ka ilglaicīgi ir dzirdams troksnis ēkas pagalmā;
- 257 gadījumos norādīja, ka jūtama logu vibrācija;
- 86 gadījumos norādīja, ka jūtama sienu vibrācija;
- 36 gadījumos norādīja, ka ir novērojama telpās esošu priekšmetu vibrācija;
- 397 gadījumos norādīts, ka mājokli ietekmē smakas.

Aptaujā ir atsevišķi norādīts, ka mājokli ietekmē sadūmojums no sacensībām, putekļu nosēdumi uz palodzēm, prožektoru spilgtā gaisma u.c.

Aptaujātie iedzīvotāji, kas ir pauduši viedokli, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu, viennozīmīgi norāda, ka Biķernieku mototrases troksnis atstāj ietekmi uz viņu mājokli, turklāt vairākos veidos vienlaicīgi.

Atbildot uz jautājumu Biķernieku mototrases ietekmi uz kartodroma tuvumā esošā īpašuma vērtību, personas, kuras apgalvoja, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu (522 aptaujātie), 471 gadījumos (90 %) atzina, ka Biķernieku mototrases darbības dēļ īpašuma vērtība tiek samazināta. Tādu pašu viedokli uzturēja 15 pretēja viedokļa paudēji (t.i., 11% no 136 aptaujātajiem).

Par stingrākām prasībām kartodroma darbības ierobežošanai

Atbildot uz jautājumu, vai ir nepieciešamas noteikt stingrākas prasības Biķernieku mototrasē radītā trokšņa (mototrases darbības) ierobežošanai, aptaujātie, kas ir pauduši viedokli,

ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu (136 aptaujātie):

- 24 gadījumos (18%) norādīja, ka ir nepieciešami stingrāki pasākumi;
- 99 gadījumos (73%) norādīja, ka šādi pasākumi nav nepieciešami;
- 13 gadījumos (9%) nav viedokļa.

Savukārt aptaujātie iedzīvotāji, kas pauduši viedokli, ka Biķernieku mototrasē radītie trokšņi atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu (522 aptaujātie):

- 503 gadījumos (96 %) atzīst ir nepieciešami stingrāki pasākumi;
- 2 gadījumos (0,4 %) norādīja, ka šādi pasākumi nav nepieciešami;
- 17 gadījumos (3,6%) nav viedokļa.

Runājot par pasākumiem, kādi visefektīvāk, aptaujāto skatījumā, nodrošinātu veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību,

- 323 gadījumos, t.i., 49 % no visiem aptaujātajiem (658 aptaujātie) atzina, ka visefektīvāk veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību nodrošinātu *troksni izolējoša aizsargsiena apkārt mototrasei*:
  - o starp šiem aptaujātajiem 292 (t.i., 44 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas atzina trokšņa ietekmi uz veselību un labsajūtu;
  - o 31 (t.i., 5 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas uzskata, ka troksnis neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu;
- 403 gadījumos, t.i., 61 % no visiem aptaujātajiem atzina, ka visefektīvāk veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību nodrošinātu *pieļaujāmā trokšņa robežlielumu samazināšana*:
  - o starp šiem aptaujātajiem 394 (t.i., 60 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas atzina trokšņa ietekmi uz veselību un labsajūtu;
  - o 9 (t.i., 1 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas uzskata, ka troksnis neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu;
- 323 gadījumos, t.i., 49 % no visiem aptaujātajiem atzina, ka visefektīvāk veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību nodrošinātu *mototrases izmantošanas laika ierobežošanu*:
  - o starp šiem aptaujātajiem 306 (t.i., 47 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas atzina trokšņa ietekmi uz veselību un labsajūtu;
  - o 17 (t.i., 2 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas uzskata, ka troksnis neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu;
- 302 gadījumos, t.i., 46 % no visiem aptaujātajiem atzina, ka visefektīvāk veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību nodrošinātu *bargi sodi par trokšņa robežlielumu pārsniegšanu*:
  - o starp šiem aptaujātajiem 298 (t.i., 45 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas atzina trokšņa ietekmi uz veselību un labsajūtu;
  - o 4 (t.i., 0,6 % no visiem aptaujātajiem) ir to skaitā, kas uzskata, ka troksnis neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu;
- Aptaujā gan no respondentiem, kas atzina trokšņa ietekmi uz veselību un labsajūtu gan no repondentiem, kas uzskata, ka troksnis neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu, tika pausti arī atsevišķi viedokļi par pasākumiem, kas visefektīvāk nodrošinātu veselības, dzīves kvalitātes un labsajūtas aizsardzību, piemēram, ka mototrasē nekas nav jāmaina; mototrasē ir nepieciešams noņemt prožektorus, kas spīd logos; trases darbība ir jāaizliedz; trase jāslēdz; trase jāpārvieta ārpus Rīgas; jāizmanto trokšņa slāpētājus, u.c.

Sūdzības par mototrases darbību

Atbildot uz jautājumu, vai par Biķernieku mototrases darbības rezultātā radīto troksni esat sūdzējušies valsts un pašvaldību iestādēs, 146 aptaujātie (22 %) no visiem aptaujātajiem (658 aptaujātie) norādīja, ka ir sūdzējušies.

Visbiežāk sūdzības ir tikušas iesniegtas pašvaldībā, t.sk. pašvaldības policijā, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijā un Veselības inspekcijā. Mazāk Veselības ministrijā.

Gandrīz visi aptaujātie (143), kas ir sūdzējušies, atzinuši, ka neviena no iestādēm nav sniegusi efektīvu palīdzību.

Liela daļa aptaujāto (258), kas nav sūdzējušies, atzinuši, ka nesūdzas, jo iestādes nespēja atrisināt problēmu. 125 aptaujātie norādīja, ka sūdzēties nav bijusi nepieciešamība.

103 aptaujātie atzina, ka nesūdzas, jo pastāv bailes no sekām. Respondenti bailes, piemēram, pamato ar to, ka ir veci vai ar invaliditāti un ka nespēs pienācīgi savi aizsargāt.

Cita starpā anketās tika norādīts, ka cilvēki nesūdzas, jo nav uzņēmības; ejot dzīvot uz Mežciemu, zināja, ka ir šāda trase; nav zinājuši, kur var sūdzēties; nav ticības, ka var kaut ko mainīt; nav laika u.c.

Aptaujāto komentāri par Biķernieku mototrases darbību

Aptaujas anketās ir pausti arī dažādi komentāri, kas iedalāmi divās grupās – viedokļos, kas neatbalsta Biķernieku mototrases darbību un viedokļos, kas atbalsta.

Daži no tiem, kas ir pret Biķernieku mototrases darbību:

- “Ir nepieciešami papildus troksni izolējoši pasākumi”.
- “Troksnis un sadūmojumi īpaši traucējoši ir pavasarī un vasarā”.
- “Neapmierina, ka troksnis ir visu dienu. Tas ir dzirdams arī caur skaņu izolējošiem logiem”.
- “Dzīvojamās mājas pie šādām trasēm vispār nevar būt”.
- “Trase ir slēdzama”.
- “Jāsamazina trokšņa līmenis”.
- “Trase traucē maziem bērniem, ir jādomā, kad atvērt logus dzīvokļi un kad iziet laukā, lai netiktu traucēts bērna miers”.

Daži viedokļi, kas atbalsta Biķernieku mototrases darbību:

- “Troksnis netraucē”.
- “Patīk trases darbība, vēlas vairāk pasākumu”.
- “Būtu vēlams, lai sacensības sestdienās un svētdienās sākas ne tik agri”.
- “Ir jālepojas, ka Rīgai ir šāda mototrase”.

Būtiskākie secinājumi

1) Tāpat kā Kandavas iedzīvotājiem Mežciema iedzīvotājiem viedokļi par Biķernieku mototrases radīto trokšņu ietekmi uz veselību un labsajūtu ir krasi pretēji. Iedzīvotāji dalās divās pretēju viedokļu “nometnēs”. Taču atšķirībā no Kandavas Mežciemā lielākā daļa, t.i., 4/5 jeb 79 % no aptaujātajiem Biķernieku mototrases tuvumā dzīvojošajiem cilvēkiem mototrases darbību uzskata par kaitīgu, proti, tā atstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu. 21 % no aptaujātajiem ir pretējās domās.

2) Aptaujātajiem, kas ir pauduši viedokli, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību, tomēr atsevišķos gadījumos atzīst mototrases ietekmi uz labsajūtu, it īpaši, ja tas skar bērnu pilnvērtīgas attīstības un veselības riskus.

3) Lai arī vairums no aptaujātajiem, kas ir paiduši viedokli, ka Biķernieku mototrases radītie trokšņi neatstāj ietekmi uz veselību un labsajūtu, atzīts, ka nepastāv negatīva ietekme uz viņu mājokli, tomēr atsevišķos gadījumos šie respondenti norāda uz mototrases trokšņa ietekmi uz mājokli.